

1440

Op de 14de juli 1440 doet **Ghiselbert Coquillan**, religieus van de Sint Bertin abdij, constateren bij akte, dat **Jan VanderVale**, religieus van Ter Duinen, niet komen opdagen is op de vergadering. Deze was nochtans aangesteld als mede jurylid in een zaak betreffende de voogdij van de kinderen van **Ghilein Decoc**, van Poperinge. (Haigneré)

Voetbogen¹

*In 1440 schrijft **Oliver de Dixmude**, het volgende:*

Item ontrent Sinte Jansmesse int jaer 1440, zo waren rykelyke prysen upghestelt in de stede van **Ghendt**, te weten zes zilverin kannen, elc weghende acht vlaemsch maerct, als over de upperprysen die te winnene waren met scieten metter eidelen **voetboghe**, tusschen twee doelen scotterlick, ende vele meer andere prysen waren daer te winnene. Item daer scoten zeven en vyftich loten ende boven dien myn gheduchten heere met sinen gheselscepe over een lot, ende scoot zeere wel, en zelve in persone met die van Ghent, jeghen die van Ludeke omme den wyn, ende gheduerde de feeste wel zes weken of meer.

Die van Bruessel hadden den danc van soonst in te commene van vuuts lands, ende waren wel vyf hondert paerden, ende al tgheselschap van eenre parure, ende die van Oudenaerde hadden van bins lands ende waren een scoone gheselschap al wit ghecleet.

Item die van Mechline hadden den prys van soonste te commene te watre, ende quamen met zes of zeven scepen.

Die van Dunkercke hadden eenen prys van verst te watre te commene, ende was gheschoten up scavoten met twee aleyen verdeckt met groenen lakene, daer de halle plachte stane.

Ende die van Ypre ne waren daer niet by; der groote aermoede ende cleene minne di doen in de stede was, die van Berghen up den zoom wonnen den upperprys, die van Vuerne den tweeden prys, die van Brugghe den derden prys ende die van Curtricke den vierden prys.

We horen hier in dit verslag niets over de schutters van Poperinge maar we mogen wel aannemen dat zij ook van partij waren. Of waren ze misschien zoals die van Ieper daar niet bij, omwille van de 'groote aermoede'?

¹ Voetboog = WNT - Kruisboog, armborst, zoo genoemd omdat bij het spannen de boog neerwaarts gehouden en met den voet tegen den grond gedrukt werd.

Filips de Goede

Al bij al hield de hertog van Bourgondië **Filips de Goede** van een goed feestje. In deze periode werd jaarlijks te Brugge het tornooi van de Witte Beer gevierd en de schuttersfeesten werden al over Vlaanderen gehouden.

Filips de Goede was in 1419, op 19 jarige leeftijd, reeds graaf van Vlaanderen. Zijn rijk werd daardoor wel heel uitgebreid. Filips bewerkte dan ook een territoriale en administratieve eenmaking. Hij koopt (1421) Namen. Brabant wordt overgenomen door erfenis. Holland, Henegouwen en Zeeland worden afgenomen van Jacoba van Beieren. In 1441 wordt Luxemburg aangehecht. Ook in de prinselijke kerkelijke vorstendommen plaatste hij zijn mannetjes.

Behalve Luik was zowat het hele huidige België onder één hoofd samengebracht. Het was nog niet eengemaakt, maar een personele unie (verschillende zelfstandige gebieden onder één persoon verenigd). Wat door Filips is bijeengebracht, is nadien niet meer gescheiden. De grenzen bleven tot aan de Franse Revolutie bestaan.

Ook administratief voerde Filips een eenmaking door. Jan zonder Vrees had de van Filips de Stoute geërfde Raadkamer van Rijsel opgesplitst in een Rekenkamer (Rijsel, financiën) en de Raadkamer van Gent (de hoogste beslissingsmacht in justitie). In Brabant bestond al de Rekenkamer van Vilvoorde, en er werd ook een

Raadkamer opgericht te Mechelen. In alle gewesten richtte Filips de Goede dezelfde instellingen in, en maakte zo de onderbouw klaar voor een eengemaakt rijk. Er bestond nog geen vast belastingstelsel. Als de vorst geld nodig had deed hij een bede aan de vorstendommen. Daarvoor waren, als democratische vertegenwoordiging van onder uit, de Provinciale Staten samengesteld. Om deze belastinginning te vergemakkelijken werden er uit de Provinciale Staten afgevaardigden verzameld in de overkoepelende Staten-Generaal, die bijeengeroepen werd als de vorst het wenste. De weerstand van de gemeenten werd gebroken. Gent, Brugge, Luik, legden zich niet neer bij het verlies van hun macht, maar werden neergeslagen.

1441

Oliver van Dixmude schrijft het volgende:

*Item in Maerte int vorseide jaer voor paesschen, zo quam **een groote walvisch** an Vlaendre zyde bachten dunen, ende was lanc, also men seide, zestich voeten, ende zyn hoofd was wel also groot als twee zacken wullen, also my de lieden seiden die ne zaghen, want vele lieden ghinghene zien, ende hy was vercocht daer ligghende by hauxen (*bij verhoging*) achttien ponden grooten, ende het cochtene een man van Brugghe.*

1442

Heropbouw watermolen ?

Op de 16de januari 1442 werd er een procuratie afgeleverd door de burgemeesters en schepenen van Brugge, in een zaak die de watermolen van Poperinge betrof.

Wat voor zaak dat dit was, is verder totaal onbekend.

Op de 22ste januari 1442, een week later, wordt er een kwitantie van 52 pond groten, opgesteld voor de uitbetaling van deze som voor het zelfde schepencollege en betreffende dezelfde watermolen te Poperinge.

21 april 1442 – Verkoop van een stuk grond bij de ‘toelne boom’
--

*Op de 21ste april 1442 wordt er een notariële akte opgesteld waardoor de abdij van Sint bertin, ongeveer drie en een half gemeten grond aankoopt in verschillende partijen, van de priester –**Clays vander Niepe**, gesitueerd in de heerlijkheid en jurisdictie van Poperinge. Deze Latijnse akte werd uitgeschreven door D’Hoop onder nummer 164.*

164.

*Acte notarial, par lequel l'abbaye de Saint-Bertin achète environ trois et demie mesures de terre, situées dans la seigneurie et juridiction de **Poperinghe**.*

1442,
21 april.

In nomine Domini. Amen. Tenore presentis publici instrumenti universis pateat evidenter et sit notum, quod anno ejusdem Domini millesimo cccc^{mo} quadragesimo secundo, indictione quinta, mensis vero aprilis die vicesima prima, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri, domini Eugenii divina Providentia pape quarti anno duodecimo, in mei notarii publici testiumque infrascriptorum ad hoc vocatorum et rogatorum presentia, propter hoc personaliter constitutis venerabilibus et religiosis viris dominis Guillelmo Spinuent priore, Johanne Quaedionc, Petro Craye et Guillelmo Crenize, monasterii sancti Bertini de villa sancti Audomari, Morinensis diocesis, monachis ex una, ac provide et honesto viro domino Nicolao de Nieppa, presbitero, curato parochialis ecclesie de Heys, Tornacensis diocesis, ex altera, presentibus, prefatus dominus Nicolaus, non coactus aut vi, metu seu alias maliciose ad infrascripta inductus aut circumventus, sed sua libera mera et spontanea voluntate, recognovit, confessus fuit ac tenore presentis publici instrumenti recognoscit et confitetur, se bene et juste vendidisse dominis abbati et conventui prefati monasterii sancti Bertini, solum ad opus et utilitatem ipsius conventus, tres mensuras cum semi mensura terrarum vel circiter existentium et jacentium in dominio et jurisdictione ville de Poperinghez in diversis partibus et petiis, quemadmodum quedam cedula papirea manu Guillelmi de Brede, mensuratoris jurati dicte ville de Poperinghez, scripta et ejus signo manuali consignata, de hujusmodi terris et earum situationibus, qualitatibus et quantitatibus plenius mentionem facit; cujus cedule tenor in ydiomate flamingo de verbo ad verbum subsequitur et est talis. « Dit es tlant dat toebehoort den heer Clays vander Niepe, priestre, ligghende in **Poperinghe**. Eerst seven virendeel xxxiii roeden lants in den Haghebaerts houc an den toelne boom bewesten ande Meesinstrate, bezuuden an Christiaen sBuuxlant; ende Christiaen voorseyd heift dit voorseyde lant in hueren, omme V ponden Parisis tjaers, ende es gherste lant; ende dit voorseyde lant ne ghelt

niet meer renten dan V miten ende een half tjaers elc ymet. Item noch een ymet ende een half xxxiiii roeden lants, ligghende in den Peiselhouc, dat France Waermoes in hueren heift, omme xxviii groten tjaers, ende ghelt ooc niet meer renten dan V miten ende een half tjaers elc ymet, ende es zayland; somme van al, drie ymet ende een half preter achte roeden; ende es ghemeiten by Willem den Brede, ghezworen landmetere binder cure van **Poperinghe**, den xvii^{ten} dach in april naer Paesschen, anno xlii^o; sic signatum: Brede. » Et hoc pro somma decem librarum grossorum et unius nobilis valoris quadraginta octo solidorum monete usualis et in villa sancti Audomari predicta currentis, quam summam et dictum nobilem predictus dominus Nicolaus ab hujusmodi terrarum venditionis causam per eum facte, ut premittitur, in bona, prompta, legali et bene numerata pecunia a predictis dominis religiosis superius constitutis me et dictis testibus presentibus recepit et habuit, ac recepisse et habuisse libere et sponte confessus est. De qua quidem somma decem librarum grossorum et de dicto nobili auri prefatus dominus Nicolaus ratione predictae venditionis se tennit et tenet pro bene contento, persoluto et plenarie satisfacto, et de hujusmodi somma et nobili prefatos dictos dominos abbatem et conventum et religiosos superius constitutos ac omnes alios et singulos, quorum interest et intererit, quittavit, liberavit et absolvit, et tenore presentis publici instrumenti quittat, liberat et absolvit; ac ipsos omnes et singulos supradictos quittos, liberos et absolutos

absolvit; ac ipsos omnes et singulos supradictos quittos, liberos et absolutos quittare et quittos tenere promisit fideliter apud omnes. De quibus omnibus et singulis premissis prefati domini prior et constituti religiosi, nomine dicti conventus et pro eo, a me notario publico subscripto sibi fieri atque tradi petierunt publicum instrumentum unum vel plura, testimonium astantium invocantes. Acta fuerunt hec in prefato monasterio sancti Bertini, in camera dicti domini prioris, sub anno, die, indictione, mense et pontificatu predictis, presentibus providis viris et honestis Gabriele Tayon et Johanne Westerlinc, clericis Tornacensis et Morinensis diocesis, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Monogramme du notaire.

Et quia ego Salomon Basin, presbiter, Morinensis diocesis, publicus apostolica auctoritate notarius, premissis omnibus et singulis, dum et prout suprascriptum, fierent, dicerentur et agerentur, una cum prenominationis testibus presens interfui, et ea sic fieri vidi et audiui. Ideoque hoc presens publicum instrumentum manu aliena fideli, me aliis legitime prepedito negotiis, scriptum, ex premissis confeci, ac signo meo solito signavi, hic me propria manu subscribente, rogatus et requisitus, in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

Original. Sans sceau.

29

*Van de kant van de abdij treedt de prior **Guilielmo Spinuent** op samen met **Johannes Quaedinonc, Petro Craeye en Guillemo Crenize**.*

Binnen deze Latijnse akte zit er een stuk in het Vlaams met de omschrijving van de stukken land:

*‘Dit es tlant dat toebehoort den heer **Clays vander Niepe**, priestre, ligghende in Poperinghe. Eerst seven vierendeel xxxiii roeden lants in den **Haghebaertshouc** an **den toelne boom** bewesten ande **Meesinstrate**, bezuuden an **Christiaen sBuuxlant**, ende Christiaen voorseyd heift dit voorseyde lant in hueren, omme v ponden parisis tjaers, ende es gherste lant, ende dit vooseyde lant ne ghelt niet meer renten dan v miten ende een half tjaers elc gemet. Item noch een gemet ende een half xxxiii roeden lants, ligghende in den **Peiselhouc**, dat **France Waermoes** in hueren hieft, omme xxviii groten tjaers, ende ghelt ooc niet meer renten dan v miten ende een half tjaers elc gemet, ende es zayland; Somme van al, drie gemet ende een half preter - min - achte roeden, ende es ghemeiten by **Willem den Brede**, ghesworen landmetere binder cure van Poperinghe, den xvij dach in april naer Paesschen.*

Interessant hierbij is dat men spreekt van de ‘toelne boom’ of wel de ‘boom’ waarbij men tol moest betalen. Die ‘tolbomen’ sloten in zekere zin de stad af en stonden op de hoofdwegen die naar de stad leidden.

Later bevond zich in de ‘Meesenstraat’ de plaats die men de ‘Peireboom’ noemde.

Dit is hoogstwaarschijnlijk dezelfde plaats als de ‘Toelneboom’.

Een ‘perre’ is immers een ‘bevrijde en omheinde plaats’. De gemeentenaam ‘Peer’ zoals we deze in Limburg kennen, is onder andere afkomstig van dit woord. Een ‘Perreboom’ is dan de balie die een ‘Perre’ of ‘Peer’ afsloot, zodat we komen tot een ‘Pereboom of Peireboom’.

De familienaam ‘Vandenpereboom’ is lang bekend geweest hier in onze streek.

Een dergelijke ‘tolboom’ zag er uit zoals de balie van een boerderij.

Aangevuld met een 'barriere' krijgen we een 'boombarriere' zoals we deze nog in Noord Frankrijk konden fotograferen.

Uit stukken uit latere tijde, kennen we de plaats waar drie van deze tolbomen in Poperinge stonden. Zeker stond er dus één in de Meesenstraat. Een andere stond op 't Hoge op de weg naar Proven en een derde stond op de Casselstraat, net voorbij de huidige 'Keer van de Ommegang' of de vroegere Wellynkstraat.

*Op de 30ste juli 1442 kopen de religieuzen van Sint-Bertin, van Ghilain de Zomere, 14 gemeten grond te Poperinge.
(Haigneré - Tome VI, nr. 416 p. 643.)*

*Wij **Jan van Aertryke ende Ghilain Moenaert**, scepenen van Poperinghe, doen te weten, allen lieden, dat voor ons commen es **Jan Quaetjen**, religieus in de kerke van Sint –Bertens in Sint Omaers, ende gekocht heeft van **Ghilain de Zomere, filius Joris**, 14 gemeten een vierendeel grond, min of meer, met een huis en stallingen, met alle meubels en cathelen daarin en daarbij wezende*

*De bewuste grond is gelegen te Poperinge in de **Eedewaetzhouck**, in de stad en in het omliggende, waarop woont **Johan de Liebert**, en waarvan de grond verhuurd is aan **Guillaume Vandercoutre** en dit voor de prijs van 21 pond groten,*

Waarvan een gemet van deze gekochte grond overgegeven dient te worden aan de parochiekerk van Sint Bertin te Poperinge, te betalen per jaar één groot 4 deniers parisis, Vlaamse munt,

Gepasseerd en geregistreerd in het jaar duizend vierhonderd 42, de derde dag van juli, En de genaamde Ghilain heeft beloofd en heeft zich geobligeerd, belooft en obligeert zijn erfgenamen en opvolgers als borg te stellen hun gronden en de persoon van sire Jehan Quatsonck, om hen te verdedigen in justitie tegen al diegenen die wilden en probeerden om tussen te komen in deze verkoop.

1442 – Eigendommen van het Klooster van St. Bertins te Poperinge
Haigneré – tome VI, nr. 376, p. 586

Nog in 1442 verklaart het klooster van Sin-Bertin, dat zij 16 gemeten bos in hun bezit hebben in de Sint-Bertinsparochie van Poperinge in **de Hamhouk** en dit gezien de brieven die zij in 1439 hebben laten opstellen en die zij van **Jan DeWale**, kanunnik van Meesen bij testament. gekregen hebben

Daarnaast is het klooster van Sint Bertin nog in het bezit van 4 gemeten en 5 vierendelen grond, zowel weide als akkergrond, met een hofstede, gelegen te Poperinge in de **Eduartshouck**, gezien de akte opgesteld in het jaar 1442, gekregen van de zelfde **Jan deWale**.

En daarnaast is de abdij ook nog in het bezit van een stuk grond, groot 3 vierendelen en 50 roeden, te Poperinge in de **‘court ghervelgat’**, wat we gaan vertalen als het **Ghervelgathof**.

Deze koop werd opgesteld in het jaar 1442 naar aanleiding van de uitvaart van **Jaques, heer van Crienecoeur** en van **Mahieu Callet**.

Het klooster van Sint Bertin is verder nog in het bezit van twee stukken grond te Poperinge, het ene in de **Haghebartshouc**, inhoudende zeven vierendelen en 33 roeden en het andere in de **Poiselhouc**, inhoudende 6 vierendelen en 34 roeden, gekocht in het jaar 1442 die zij gekocht hebben met een rente van een zekere **Vassele du Refreitoir**.

We komen hier bij deze gronden van de abdij, twee interessante toponiemen tegen. Eerst is er het **‘Ghervelgathof’**. Blijkbaar had dit hof in 1442 een grootte van 3 vierendelen en 50 roeden grond.

In het *‘Idioticum’* van **Deken De Bo** lezen we onder GERVEN het volgende:

Gerfde, gegerfd, b.w. Hetzelfde als Gerwen, gaarwen, dat ... in al de Vlaamsche woordenboeken verklaard staat als ‘het leder looien, tanen, fr. tanner, corroyer.

Fig. Stekken en gerven, anders ook stekken en tanen, vinnige zetten geven, tergen met schimpende kwinkslagen en schampscheuten, fr. donner des coups de langue, brocarder et tanner. Hij stekt en gerft iedereen. Dat gedurig stekken en gerven is onverdragelijk.

Gezien deze uitleg, zou het Ghervelgathof – dat hof kunnen zijn waar een gervelgat lag. En in dat gervelgat looide men het leer. Dus zou het zoveel betekenen als een loopput.

Maar ‘gerve’ is ook gewoon ‘duizendblad’.

GERVE, v. Een kruid anders ook Hondegerve en Hondegervel gehecten, in de Woordenb. Gerwe, achillæa millefolium L., fr. millefeuille.

In zijn ‘glossarium’ schrijft Stallaert dat ‘gerven’ hetzelfde als ‘garwen’ is en dit is volgens hem: Eene zeker bewerking der wol, kloppen. Moet verwant zijn met ‘garben’, en in het

nederlands gerren, gerewen, en in het middelhoogduits gerwen, garwen, bereiden, **doch meest van het leder gezegd.**

Het zou dus eigenlijk ook nog kunnen komen van 'het gat waar men wol klopt en verder klaar maakt. Dat men dit in een 'gat' zou doen, lijkt ons dan weer minder plausibel.

Nog een andere uitleg wordt gegeven door Guido Gezelle in zijn 'Loquela' die ons vertelt dat dat 'gerve' of 'gerre' eigenlijk het zelfde is en dus zoveel betekent als een nauwe doorgang.

Gezien het landschap, gaat mijn voorkeur daarnaar uit.

Latere akten spreken van de 'Ghervelgatstraat', die in de huidige Veurnestraat achter de brug over de Bommelaarsbeek begon en verder liep langs deze Veurnestraat. We mogen dus aannemen dat de naam 'Gervelgatstraat' gewoon betekende, de straat die loop naar het Ghervelgathof.

Later zal deze plaats 'Het Ghervelgathof' de plaats worden waar er een molenwal met molen zal gebouwd worden. Ook het stuk in de Haghebaerthoek gelegen 'inhoudende zeven vierendelen en 33 roeden' is een plaats waar later een molen; de Ieperstraatmolen komt te staan.

Daarnaast is er het toponiem 'Poiselhouck'; een naam later Peselhoek werd en nu nog terug te vinden is in de Peselstraat. Dit stuk in de Peselhoek is mogelijk de plaats waar de molenwal voor de 'schorse molen' kwam te staan.

Blijkbaar zat er dus een logica achter de aankoop van deze gronden. De abdij kocht de gronden aan, liet er een molenwal op aanleggen en liet dan een andere persoon hier een molen op bouwen. Het proces tegen de heer van Pont Rochart uit 1437 stond model voor de verdere uitbouw van een 'molenrijk' Poperinge.

Droge zomer

In de 'Cronijcke vanden lande ende graefschape van Vlaenderen' schrijft J. Dejonghe:

Ende binnen deser middelen tijt maectet deurgaens zo droghe wedere, dattet van den eersten daghe van peye tot Bamesse boven de zes reysen niet en reynde, daer consecutivelick ooc zulk een overstranghe coude wintere naer volchde, dat de vivers meest allomme totten grond vervrozen, met al tvisch datter inne was, in der maniere dat de versche visch van dier tijt voort buytermaten diere bedeech.

Ook in 'Het Jaerboek der stad en de casselry van Kortryk' vinden we dit terug;

Den zomer is buytengewoon droog geweest, hebbende maer zesmael geregend van den 1 mei tot den 1 october.

Den winter is dit jaar zeer droog en hard geweest en de vyvers tot den grond toevriezende, is al den visch vergaen.

In 1443 – *Op den 1 mei, is er alhier zoo veel sneeuw gevallen als men van 's menschens geheugen ooyt gezien heeft.*

Op den 10 dito, had men eene zeer zwaere hagelvlaeg, de stukken waeren zoo groot dat veele menschen buylen in hun hoofd daer door bekomen hebben.

1444

Excommunicatie van de wethouders van Poperinge

Op de 20ste januari 1444 excommuniceert de bisschop van Terwaan de wethouders van Poperinge, omdat zij hadden recht gedaan op een clericus, een man van de kerk. Dit was een zaak zoals men er in het verleden nog meegemaakt had.

Poperinge deed beroep op de aartsbisschop van Reims om de kerkelijke ban op te heffen, wat deze ook deed. De bisschop van Terwaan deed beroep op de pauselijke stoel in Rome. Rome gaf volmacht aan de aartsdiaken van Kamerijk dat buiten het graafschap van Vlaanderen gelegen was om de zaak te beslissen.

Poperinge ging nog eens verder in beroep, nu tot bij de koning van Frankrijk, die de voortzetting van de procedure belette. De koning verbood dat er nog iemand een actie mocht inspannen tegen een andere te Rome maar dit proces moest verder gevoerd worden voor het parlement van Parijs.

Over deze zaak horen we verder in een akte van de 11de januari 1445 – zie aldaar.

In het Jaerboek van Kortryk staat het volgende:

1444.

Op den 24 Junius, begonst het te regenen, aenhoudende tot Baefmisse, waer doór het koorn bedierf en eene groote dierte veroorzaekt was.

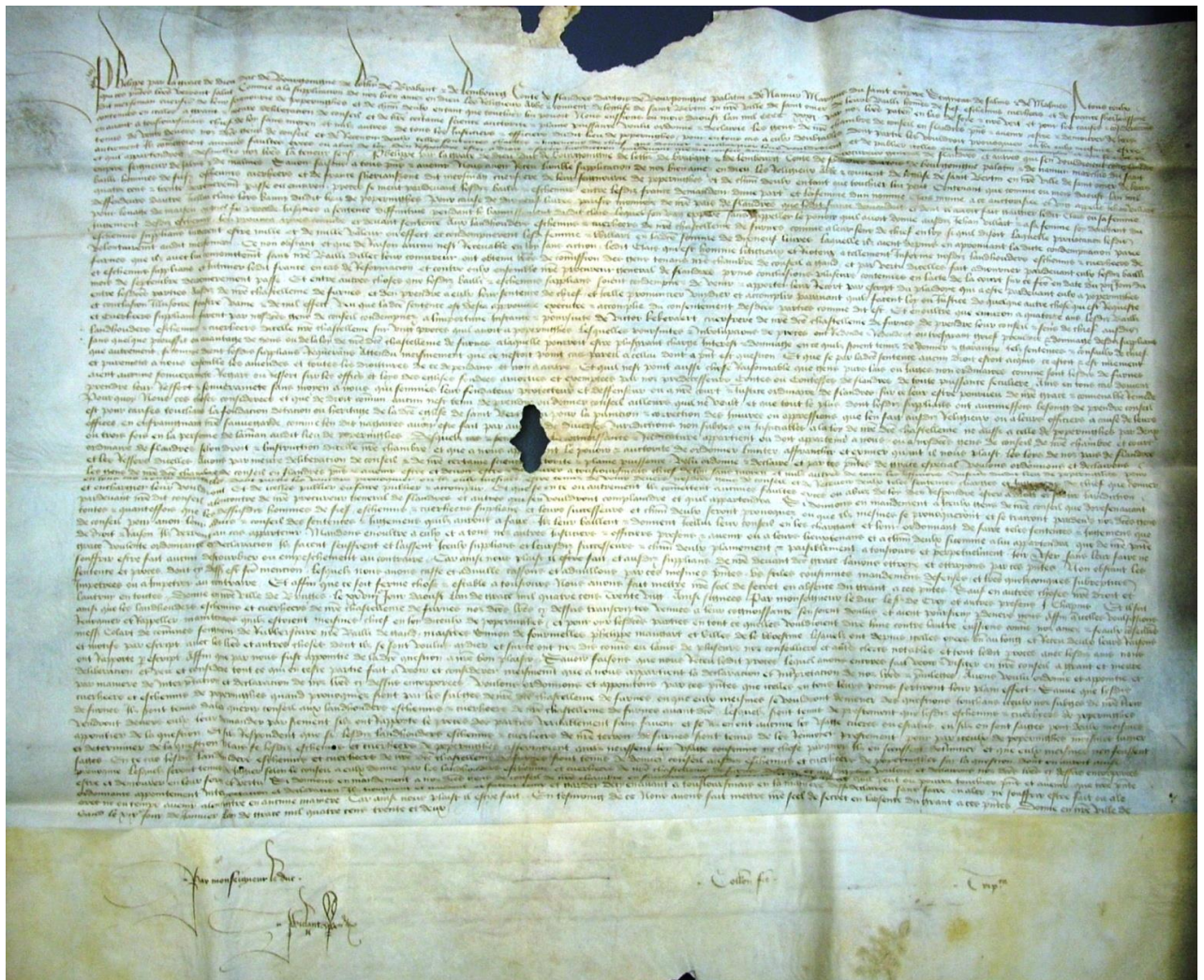
Het wettelijk hoofd van Poperinge

Op de 7de november 1444 komt er een nieuwe uitspraak omtrent het proces tussen de wethouders van Poperinge en deze van Veurne Ambacht, een zaak die reeds in 1417 begon en waar er ook in 1438 een uitspraak rond kwam, en waarbij Veurne Ambacht vond dat men in beroep diende te gaan bij hun hof. – SAP – A17.

Deze akte is een vidimus onder de zegel van de Baljuw van Sint-Omaars, van een schrijven van karel, koning van Frankrijk aan de Proost van Montreuil in datum van 18 mei 1436. Hierin bericht de koning dat de Magistraat van Poperinge de Raad van Vlaanderen als wettelijk hoofd heeft en niet de Magistraat van Veurne Amacht.

Tenminste met uitzondering van de zaken waarin poorters van Veurne Ambacht betrokken zijn. De koning beveelt de publicatie hiervan. Gezien de publicatie wegens binnenlandse moeilijkheden uitgesteld werd, beveelt de kong op de 23de oogst 1738 opnieuw de publicatie. De provoost geeft opdracht aan Jehan du Maisnil, sergeant van de koning, op de 4de oktober 1738 over te gaan tot de publicatie. Daarna volgt het rapport van de sergeant over de publicatie te Poperinge op de 9de oktober 1738 en te Gent in de Raad van Vlaanderen op de 2de december 1738. Het is ons volstrekt onduidelijk waarom dit besluit van de Franse koning in 1444 nogmaals diende gesteld te worden of het moet zijn omwille van het feit dat men hier in Vlaanderen onder de Bourgondische Filips de Goede, deze akte als een bevestiging zag van de vernieuwingen op jurisdictievlak die in deze tijd plaats vonden.

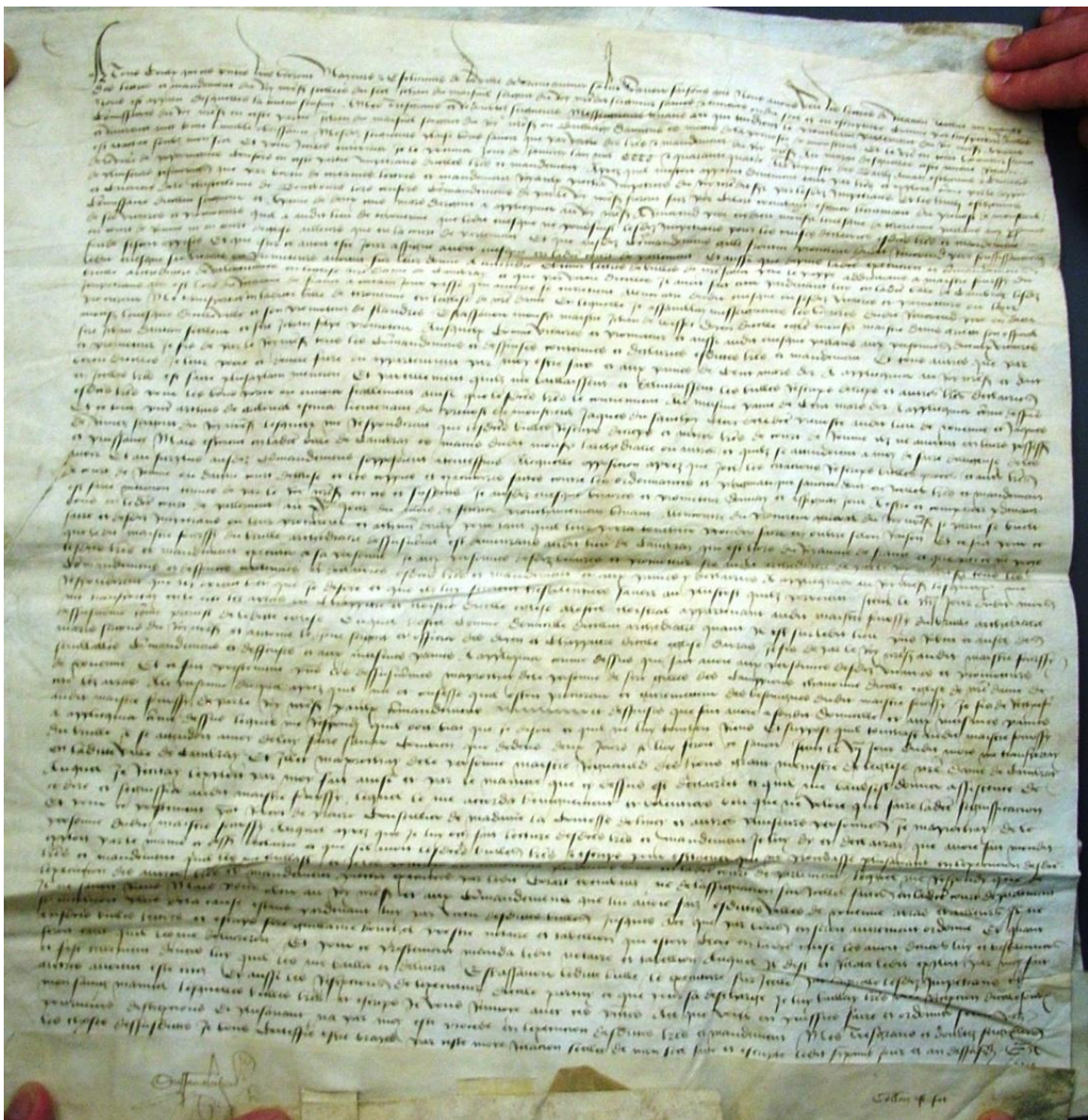
Jaren van rust en werkzaamheid ?

1445

Op de 11de januari 1445 krijgen we een vervolg van de akte van de 20ste januari 1444 – zie aldaar. Uit deze akte blijkt dat de clericus waarvan sprake is een zekere **Jehan Vanade** is, die door de wethouders van Poperinge veroordeeld was tot een boete, maar meer komen we ook hier niet te weten. (SAP - A18)

Het besluit blijft dat beide partijen voor het Parlement te Parijs dienden te verschijnen om een uitspraak te krijgen.

Het lijkt mij heel twijfelachtig of men nu van de kerkelijke instanties uit, zich zou laten onderwerpen aan een uitspraak van een burgerlijke rechtbank. We krijgen echter hierover verder niets meer te horen.

Op de 9de juli 1445 vinden we een notariële akte bij dewelke het klooster van Sint-Bertin een akkoord sluit met **Ogier Bellekin**, kanunnik van Meesen en pastoor van de Sint Janskerk te Poperinge in verband met de tienden – in den Haghebaerts houc – gelegen.
(D'hoop nr. 165)

Acte notarial, par lequel l'abbaye de Saint-Bertin transige avec Ogier Bellekin, chanoine de Messines et curé de l'église paroissiale de St-Jean, à Poperinghe, au sujet de quelques dîmes.

1445, 9 juillet. In nomine Domini. Amen. Per presens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter et notum existat, quod pridem inter reverendum procuratorem ac venerabiles et religiosos dominos abbatem et conventum monasterii sancti Bertini de sancto Audomaro, Morinensis diocesis, ex una, et venerabilem virum dominum Ogerum Bellekin, canonicum Messinensem et parrochialis ecclesie sancti Johannis Popringensis, ejusdem diocesis, modernum rectorem, partibus ex altera, de et super certa parte seu quantitate decimarum, videlicet ducentis bladi, et quadringentis garbis avene ex decimis in den Haghebaerts houc infra fines et limites dicte parrochie ad prefatos dominos abbatem et conventum pertinentibus, pro et nomine dicti rectoris pro tempore existentis, certis modo et forma eligi et colligi consueti, necnon fructibus, redditibus et proventibus ex eadem parte decimarum quinque jam proxime preteritis annis per prelibatos dominos abbatem et conventum habitis, receptis et levatis, et eorum occasione materia questionis exorta. Tandem partes ipse litium eventus, qui dubii sunt, atque rigores jurium evitare, laboribusque hincinde et expensis parcere desiderantes, in mei notarii publici testimonioque infrascriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum presentia, ad infrascripta personaliter constituti, prefatus venerabilis vir Ogerus Bellekin, rector ex una, et providus ac discretus vir Guillelmus de Griboval, procurator et syndicus atque receptor predictorum dominorum abbatis et conventus monasterii sancti Bertini supradicti, prout per certas patentes litteras eorumdem dominorum abbatis et conventus sigillis sigillatas apparebat, non vi, dolo, metu aut alia quavis sinistra machinatione, ut asseruerunt, seducti aut circumventi, sed suis propriis et liberis spontaneisque voluntatibus super premissis omnibus et singulis in hunc, qui sequitur, modum amabiliter concordarunt: in primis namque dictus Guillelmus, ut et tamquam prefatorum dominorum abbatis et conventus procurator et syndicus, voluit et expresse consensit, quod memoratus dominus Ogerus Bellekin, modernus rector, suique pro tempore successores, prefatam decimarum partem, videlicet ducentas bladi sive tritici et quadringentas garbas avene ex decimis pro designatis singulis annis, prout sui predecessores et ipsemet dominus Ogerus, antequam super hiis questio moveretur, nemine contradicente, elegerunt,

collegerunt, habuerunt et receperunt, perpetuis futuris temporibus, nullius super hoc licentia requisita libere et quiete, eligent, colligent, habebunt et recipient, pari modo videlicet, quod locum, situationem sive petiam terre, ubi et circa quem vel quam dictam suam partem decimarum pro illo anno colligere et habere voluerint, per quatuor precedentes, vel quatuor dies sequentes festum nativitatis sancti Johannis Baptiste designare et eligere, seu in hujusmodi loco pedem ponere et stationem per se vel per ipsos deputatos facere habebunt, debebunt et tenebuntur, semper circum quoque hujusmodi petiam terre, ut prefertur, quolibet anno electam in proximiori loco colligendo, prout moris fuit et est consuetum. Consequenter vero idem Guillelmus, ut et tamquam procurator et syndicus prefatorum dominorum abbatis et conventus, cum predicto domino Ogero, super dictis fructibus quinquennialibus concordiam faciens, eidem domino Ogero, moderno rectori, occasione eorumdem fructuum, ut prefertur, per memoratos dominos abbatem et conventum quinque jam proxime preteritis annis receptorum et habitorum, decem libras grossorum monete Flandrie, quinque primas videlicet in festo Remigii et reliquas quinque libras in Domini nostri

primas videlicet in festo Remigii et reliquas quinque libras in Domini nostri Jhesu Christi nativitatis festo proxime sequente, pro et nomine prefatorum dominorum abbatis et conventus, ac etiam nomine proprio et ut privata persona, omni seclusa fraude, sponte sua, ut asseruit, et non coactus in pecunia numerata realiter et cum effectu persolvere, tradere et expedire, media fide sua propter hoc in manibus mei notarii publici subscripti corporaliter prestita, promisit, seque et bona sua mobilia et immobilia, presentia pariter et futura, pro dictis terminis pactamentorum realiter tenendis et observandis, efficaciter obligavit, in eisdem omnibus et singulis exceptionibus doli et metus, necnon quibuscumque juribus, privilegiis et actionibus a jure vel ab homine concessis et concedendis, quibus contra hujusmodi suas promissionem et obligationem spontaneas, quovis quesito colore, per se vel submissas personas, venire vel se defendere posset, exnunc per expressum renuntiando. Quibus sic factis et concordatis hincinde media fide promiserunt se hujusmodi concordata inviolabiliter observaturos. De et super quibus omnibus et singulis sepefatus dominus Ogerus Bellikin, modernus rector sancti Johannis, petiit et requisivit, et prefatus Guillelmus, procurator et syndicus prefatorum dominorum abbatis et conventus, ac suo proprio nomine voluit et sibi consensit, a me notario publico subscripto fieri et expediri unum vel plura publica instrumenta. Acta facta et concordata fuerunt hec Popringis, dicte diocesis, in domo habitationis discreti viri Rogeri van Passchendale, in dicta parrochia sancti Johannis sita, sub anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragésimo quinto, indictione octava, die vero veneris, nona mensis julli, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Eugenii divina Providentia pape quarti, anno quintodecimo, presentibus ibidem honorabilibus et discretis viris: domino Stephano Serruszzone, sepedicte parrochialis ecclesie

vicegerente; dicto Rogero van Passchendale; Lamberto de Puut; Hugone Bellikin et Johanne Vlamync, clericis et laicis diocesis supradicte, Popringis commorantibus, testibus ad premissa vocatis specialiter atque rogatis.

Monogramme du notaire, savoir: une croix ornementée, au bas de laquelle se trouve D. B. et en dessous Sursum.

Et ego Dyonisius Bryde, presbiter Morinensis diocesis, publicus sacra apostolica et imperiali auctoritate notarius, quia premissis omnibus et singulis, dum, ut premittitur, fierent et concordarentur, una cum prenomatis testibus presens fui, eaque sic fieri vidi et audiui; idcirco presens publicum instrumentum, exinde confectum, manu propria scriptum subscripsi, et in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis signavi, in robur, fidem et testimonium premissorum omnium et singulorum, rogatus et requisitus.

Original. Sans sceau.

Uit de Cronycke van de Graefdscepe van Vlaenderen: Despars

Storm:

Ende up den Palmenzondach, den XI° van der maent april, woeyder al Hollant, Zeelant, Vrieslant, Brabant ende Vlaenderen deure zulc een storm van winde, dater allomme veel kercken, cloosters ende andere edificien buytermaten zeere by beschadicht ende gheschent wierden, metsghaders ooc onthallicke veel boomen uytter eerde ghevelt, daer metten zelven zulcke afgijselicke groote haghelsteen en naervolchden, dater waer hier, waer daer, diversche personen ende beesten of storven, ooc bedorven zy tallen cante zo die daken van de huyzen ende die vruchten upt lant, dat Gode van hemelrijcke claghelick was.

Afbeelding uit het getijdenboek van Philips de goede.

In die maent van juny transfereerde die hertoghe Philips van Bourgoengnen, grave van Vlaenderen, die camere van den rade te Ghendt binnen der stede van Denremonde, ende van daenen weder tIpere, - op de 9de september - omme den troublen tij wille, houdende die salsints vry vanden ressoorte van den parlemente te Parijs, uyt crachte van den paeyse van Atrecht, wesende in daten van den daten van den jaere XIIIIC ende XXV.

Het Poperings laken – 1445

In zijn 'Recueil de documents, relatifs à l'histoire de l'industrie drapière en Flandre – deuxième partie – le sud-ouest de la Flandre depuis l'époque Bourguignonne – tome troisième' schrijft **Henri De Sagher**, het volgende:

En de Poperingenaren bleven spinnen en weven, en vollen en verven, en dus laken maken, of moeten we zeggen '**matten**', laken van mindere kwaliteit?

Rond 1400 is er sprake van ‘brede Pepersche lakene mit smalen listen’ waaraan **een zegel van Sint-Omaars** hing, die men terug vond in Novgorod, in Rusland.

De prijs van het Poperingse laken was in vergelijking met andere lakencentra, zelfs laag te noemen. Op de lijst van de lakenprijzen, gekocht te Brugge door de Duitse orde, komen er 25 centra van laken voor. Het laken van Poperinghe, zowel de bruine, blauwe, gele of rode lakens, kregne hierop de 22ste plaats, verschillende plaatsen na Hondchoote. In de loop van de 15de eeuw, haalde het Poperings laken enkele plaatsen in en kwam op de 20ste plaats terecht.

Het Poperings laken werd via het Brugs kantoor van de Duitse Hanze doorverkocht tot ver over de Rijn en kon in die tijd terug gevonden worden tot in Riga, Dorpat of Reval.

In 1402 verboden de handelaars van Lubeck aan het kantoor van Brugge, nog laken te kopen, waarbij men zelf niet aanwezig was geweest bij het plooiën en loden, met uitzondering van het Poperings laken, waarin men blijkbaar meer vertrouwen had.

10 jaar later, in 1412 dus, adviseerde het kantoor in Brugge, aan de steden in Livonia of het Oostland om het Poperings laken verder vrij toegang te laten hebben via Novgorod. Daardoor kwam dit laken niet op de lijst van de lakens die verboden werden in te voeren.

Zo wordt er in 1417 letterlijk vermeld: ‘ook is dat wel kentlijk, dat men meer Popersche laken dagelikes in Purssen voered ende van daer in Rusland bracht werden.’

Het Poperings laken was een succes. In 1418 werd op de hanzedag te Lubeck beslist dat het laken van Gent en dit van Poperinge, op de wijze van Sint – Omaar gemaakt, geschikt was om aangekocht en verder verhandeld te worden, op voorwaarde dat ze voorzien waren met een originele zegel van de stad van herkomst en een lint van de stad.

In 1434 authoriseerden de steden van Livonia, vergaderd te Wolmar, de invoer te Novgorod van de ‘brede’ lakens van Poperinge en dit voor de verdere handel met Rusland.

In 1444 was het zelfs zo dat er in Wolmar heibel was omtrent een ‘matte’ uit Poperinge, die echter een mat uit Dixmude bleek te zijn. Over deze vervalsing werd er geklaagd.

Zonder dat we een preciese datum hebben, kunnen we toch vaststellen dat ergens in het midden van de 15de eeuw – dus **rond 1450** – het Duitse kantoor te Brugge, een overeenkomst met Poperinge had, om zoals op nog andere plaatsen de volledige productie van de lakens gemaakt met Spaanse wol, aan te kopen en te verhandelen.

1446

1447

Een nieuwe abt in de abdij van Sint Bertin en een nieuwe heer van Poperinghe

In het jaar 1447 krijgen we na de 22-jarige lange abtsperiode van Jean Griboueli van Arras, een nieuwe abt **Jean de Meudon**, van Ieper afkomstig. Hij zal abt blijven tot het jaar 1450.

Cartulaire de l'abbaye de Saint-Bertin
Door Saint-Bertin (Monastery : Saint-Omer, Pas-de-Calais, France).

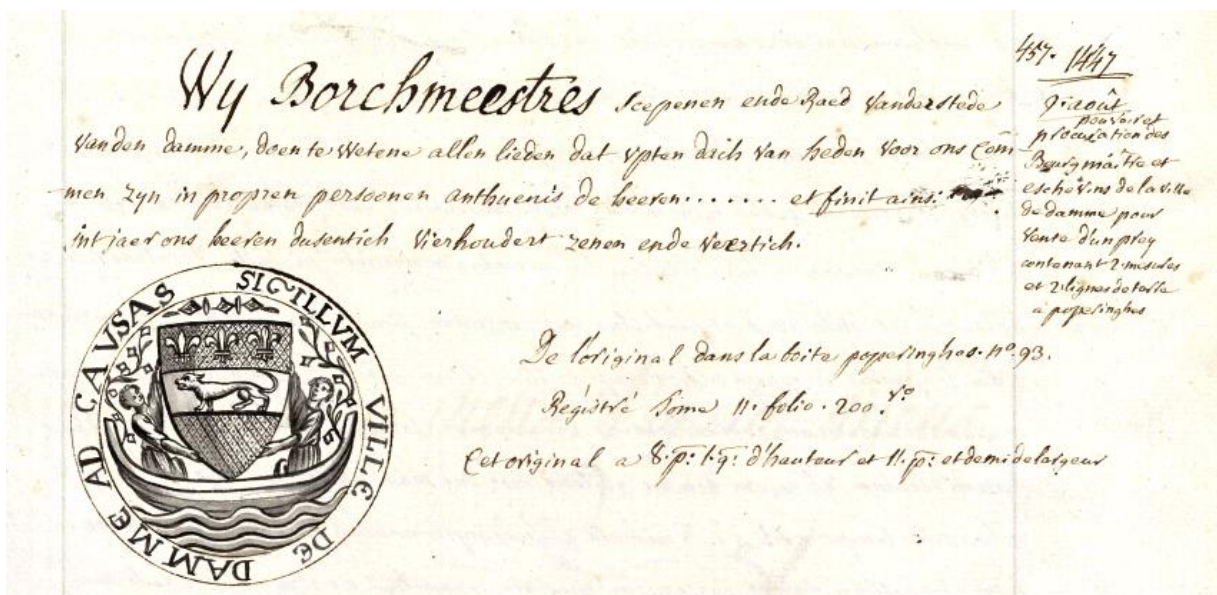

Uit het Jaerboek van Kortryk :
Op den 10 april had men eenen grooten stormwind, hagel en sneeuw, veroorzaakende

veel schaede.

Naer eene groote droogte, geduerende de geheele maend mey en junius, had men tusschen zes en zeven ueren 's avonds eenen geweldigen storm, gemengeld met

donder en zwaere hagelsteen, dat niet alleen de landvrugten, maer ook eene menigte gebauwen zeer beschaedigt wierden.

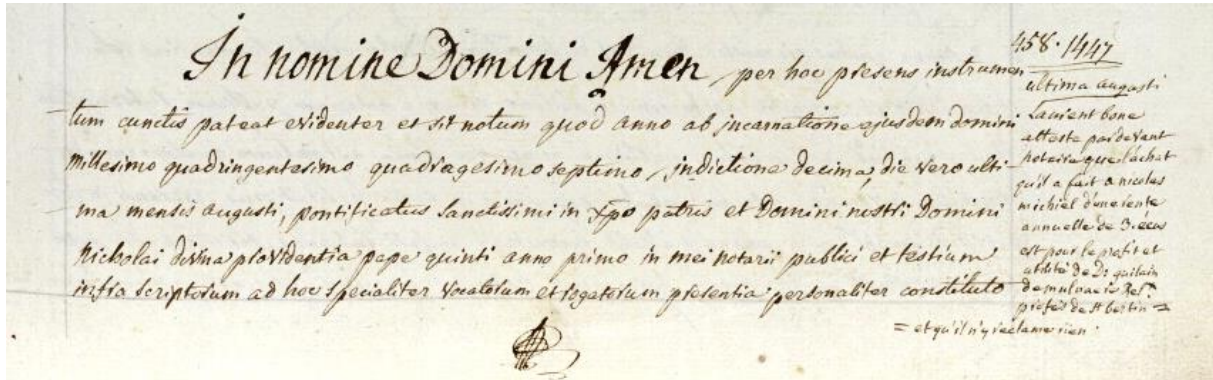

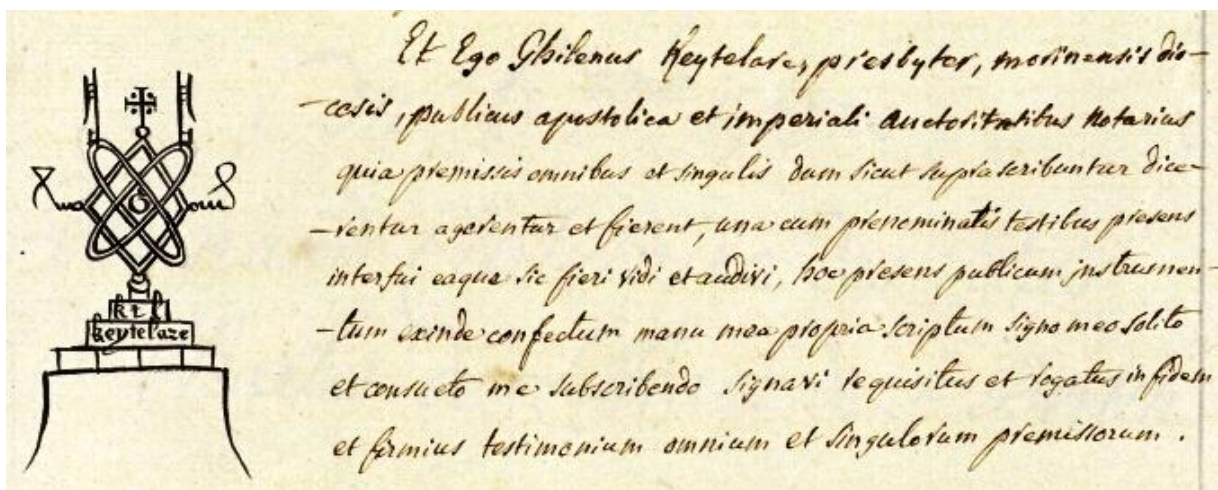
Op de 9de augustus 1447 vinden we , bij Haigneré en Dom Dewitte, - akte 2900 - een procuratie van de wethouders van Damme om een verkoop van een weide te Poperinge te legitimeren. De weide had een oppervlakte van 2 gemeten en 2 lijnen.

Op de 31ste augustus vinden we een verklaring van **Laurent de Bone**, keurbroeder van Poperinge die opgesteld werd samen met **Nicolas de Niepe**, een priester van Poperinge onder het diocees van Morinië. Deze erkennen een rente van 3 Vlaamse ponden gekocht te hebben van Nicolaas Michiel, ten voordeel en op de

rekening van de abdij van Sint-Bertin.

De getuige is **Colard Vander Hulst**, parochiaan van de Sint-Bertinusparochie.

De notaris is **Ghilenus Keytelare**.

1448

Op de 9de januari - den negensten dach in lauwe - 1448 vinden we een akte waarbij **Sanders de Ruppel** de houtkap van 12 en een half gemeten bos in de Hamhoek van de abdij koopt. (Haigneré

Afbeelding van een man die hout kapt uit het getijdenboek van Filips de Goede.

Op de 20ste december 1448 huurt **Jean Coliu**, baljuw van de stad

Poperinge, 98 gemeten grond gesitueerd aan de Ghervelgatstraat aan de jaarlijkse prijs van 24 schellingen parisis. Was getekend Diedeman.

Je kan niet op alle slakken zout leggen - Taksen op zout

In 1448 was het dat Filips van Bourgondië, zo schrijft men in 'De Cronijcke van de Graefscepe van Vlaenderen', - by quaden rade – een nieuwe cayljoote van XVIII grooten up elc hoet zouts stellen wilde, daer die van den lande als wesende van alle oude tijden een zeer vrye natie van volcke, in gheender maniere toe te bringhen en waren, ende namentlick die van Ghendt, zeghende plat uyt dat zyder inder eeuwicheit niet inne consenteren en zouden, ende dat die Fransoysen maer arme ezels en waren, die welcke ten appetyte van Philips van Valoys, haerlieder conicnk, - nu gheleden c ende VI jaer – tot zulc een onredelick servituyt eerst haerlieder consent ghedreghen hadden...

Daarbij was de boodschap van de Gentenaars aan de hertog vqn Bourgondië wel duidelijk: hij mocht het op zijn buik schrijven, nooit zouden zij akkoord gaan met een dergelijke belasting.

Hertog Filips kon er niet mee lachen, herinnerde de Gentenaars er aan dat zij ooit zo 'heldhaftig' waren geweest om bij het beleg van Calis zijn troepen laffelijk te verlaten en vertrok dan vol gramschap naar Brussel.

Daar besloot hij niet alleen om die nieuwe 'cayljoote' op het zout toch te eisen, maar hij eiste daarbij nog een 'zekere nieuwe cayljoote up allerande soorte van grane'.

De Gentenaars zeiden dan ook twee keer dat de hertog de pot op kon. Zij zouden niet betalen.

Het was voor de hertog dan ook aanleiding om het hernieuwde Magistraat van Gent 'van hun eed' te ontslaan zo dat men 'eenen langhen tijt ghedeurende noch recht noch wet ghedoen en conste...'

Op de 26ste november kwam er een verbod waarbij 'zeer scherpelick gheinterdiceert ende verboden werd die van Ghendt yerders inne gheoorsamich ofte behulpich te zijne'.

Rogier vander Weyden – Een treurende vrouw

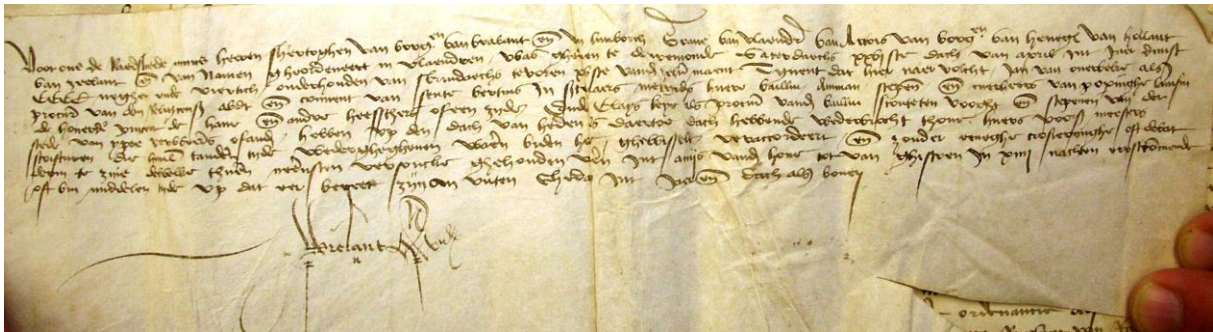
De Ieperse wethouders verbannen de Poperingse pointers

1449

Op de 24ste maart 1449 krijgen we een uitspraak vn de Raad van Vlaanderen in een geschil Tussen Ieper en Poperinge. De pointenaars van Poperinge hadden van de Ieperse poorters, wonende te Poperinge hun aandeel geëist in de bijdrage van kerstmis 1447.

Ieper was van oordeel dat dit aandeel onjuist was en na enkele besprekingen verbande de Ieperse Magistraat de Poperingse pointenaars voor één jaar uit Vlaanderen.

Deze akte – SAP A19 – hebben we volledig uitgeschreven.

Voor ons de raedslieden minnen heeren shertoghen van Bourgoengen, van Brabant ende van Lembourg, Grave van Vlaendren, van Artois, van Bourg, van Henegauwen, van Hollant van zeelant ende van Namen, gheordonneert in Vlaendren, was ghedaen te Denremonde, saterdaechs XXVI ste dach van april, nt jaer duust

CCCC neghen ende viertich, onderhouden van sVrindaechs te voren XXVste van de zelve maent, tghuent dat hier naer volcht;

Jan van Overbeke als procureur van den religieuzen, abt ende convent van Sinte Bertins in St. Omaers, metgaders heur bailliu, amman, scepenen ende cuerheers van **Poperinghe**;

Lamsin

De Hovere, Vincent de Hane ende andre heesschers op een zyde,

ende **Clays Keye** als procureur van den bailliu, scouteten, vooght ende scepenen van de stede van **Ypre**, verweerders of andere,

hebben op den dach van heden als daertoe dach hebbende, wederbrocht thove, huen voorseide stastunen die hemlieden tander tyde wederghegeven waren byden hove, ghewissen, veraccordeert ende zonder eenighe noteringhe

drom te zine welke tghuen naesten versoucke ghehouden waren int avys vanden hove tot van ghistren in xiiij nachten eerstcommende oft bin middelen tyde, up dat eer bereet zyn - in vuten ghedaen int jaer ende dach als boven

Getekend Herelant

De raedslieden, minnen heeren shertoghen van Bourgoungen, van Brabant ende van Lembourch, grave van Vlaendren, van Artois, van Bourgoingnen, van Henegauw, van Hollant, van Zeelant, van Namen, gheordonneert in Vlaendren, allen den ghonen die dese presente letteren zullen zien of hooren lesen, Saluut

vute dien, dat eene wyse es biden zeker ghedinghe voor ons rees ende begonste tusschen de religieuzen, abt ende convent van Sinte-Bertins in Sint Omaers, huere bailliu

amman, scepenen ende cuerheers van de poort van **Poperinghe**, metgaders **Lamsin De Hoverdes, Vincent de Hane, Clays de Zomere, Lamsin Lodyc, Frans Pardieu, Clais Stalin, Clais Vanden Coutre ende Willem Paelman**, cuerbroeders van

Poperinghe, tsamen ghenoucht ende enandre dat elken angaen mach,

heesschers of een zyde

Ende **Jacop van Heynsrode, bailliu, Willem van Zantvoorde, scouteten, Olivier van Dixmude**, stedehoudere van den voocht, de zelve **Olivier,**

Jan Bille, Jooris Paeldinc filius Michiels, Jan van Meenne, Jooris Fagheel, Victor de Jonckheere, Pieter Vilpont, Michiel Vanden Heule, Jacopt Wytinc, Andries Paeldinc, Wouter Gilloen en Direxie Depaeu, scepenen van de stede van

Ypre, verweerders of ander –

sprutende vut causen van dat de voorseide heesschers ende speciaele de voorseide religieuzen hadden doen tooghen ende zegghen

hoe dat de voorseide kerke van Sinte Bertins was ende es ampelike ende redelike ghefondeert ghepreviligeert ende voorsien van velen scoonen heerlichkeiten ende diversche goedinghen, - die zy hebben ende houden in amortissementen ende vryheden by wylen van eedelick memorien coninghen van

Franckrike ende graven van Vlaendren

ende onder dandere goedinghen ende heerlichkeiten, toebehorende de voorseide kerke, dan of

onse voorseide heere ende minne heeren, zijn edelic voorders graven van Vlaendren, altyts

gheweest hebben ende zyn recht vooght, tuteur, beschromer ende gardien,

behoorde ende behoort toe der zelve kerke, de voorseide poorte van **Poperinghe**

met allen justicy: hooghe, middele ende nedere,

ghefondeert in wetten, ceuren, costumen ende usaigen, wel ende duechdelic onderhouden

ende gheapprobeert, exempt ende verscheeden in indicacie, kennen ende berechte

ende ooc vry ende ongh gehouden te obedyeren ten sceure van die van Ypre ende zonder dat zy

van Ypre binnen den kuere van Poperinghe eenich zien oft kennen hadden

ofte hebben op de cuerbroeders van Poperinghe noch anderssins in enigher manieren.

Nemaer omme de zelve poort te regieren ende gouverneren in justicien,

zo hadden ende hebben dan de voorseide religieuzen, baillu, scepenen, amman, mannen van Leene, scepene ende cuerheers in notabelen ghetalle ende andre officiers daertoe mittelic ende oorboorlic, ende onder dandere costumen ende usaigen daer gheobserveert, zo hadde men ende heeft daer gheuseert ende ghecostumeert van ouden tye, dat zo wanneer men pointen ende stellen zal den taux ende porcie overghesonnen den voorseide poort van ons voorseide heeren subjencie te ordonneren by den voorseide scepenen ende cuerheers, achte oft neghen personen, deene heelt van die personen wonende buuten ende dander heelt binnen den zelfver poort van Poperinghe, de welke personen also ghecoren ende ter halle vut gheroupen, daden ende doen hueren eed voor de bailliu, scepenen ende cuerheers den taux hemlieden overghegheven wel ende ghetrauwelick omme te stellen up alle de woonachtighe binnen de voorseide poort ende also wel poortere van Ypre als andre, elken naer zyn state, faculteit ende quantiteit van goede, de welke poortere ende poortessen, daer woonachtich ende also ghepoint ende ghestelt, hadden ende hebben altyts ghepleghen huerlieden porcie wel te betaelne, ghelyc andren, waerof de voorseide van Poperinghe gheuseert ende ghepossesseert hadden ende hebben van zulken tyde ende in zulken wys als omme te ghenouchinc.

Nu waest zo dat int jaer zeven ende viertich de voorseide **Lamsin de Hoverde** ende dandre cuerbroeders boven ghenomt, waren ghecoren ende ghordineert byden wethoudere van Poperinghe omme te pointene ende omme te stellen den taks ende porcie vande subvencie vanden payment, ghevallen te kersavond int jaer zeven ende viertich Ende overmids dat eenighe poorters van Ypre, wonende binnen deser voorseide kuere van Poperinghe, hadden beschien dat **Nicase** daer pointen zoude als men van ouden tyde ghecostumeert hadde ende was, zo hadden zy vercreghen van den voorseide van Ypre, verwerder, zeker besloten brieven, gaende an de voorseide pointers, inhoudende dat zy hemlieden verdraghen zouden de poorters van Ypre, wonende binnen de voorseide keure van Poperinghe te pointen of te stellen in de voorseide subvencie ende bovendien hadden vercreghen andre brieven omme te inventen te doene de pointinghe up hemlieden ghestelt ende inde, dat zy in ghebreke waren die te obedyeren ende te vulcommen, de voorseide van Ypre verweerders, hadden de voornoemde acht cuerbroeders ghebannen vuten lande van Vlaenderen, elc een jaer op zyn hooft, omme dat zy hadden ghedaen jeghens huere previlegen ende vryheden danof niet en was, noch en es behouden huer renoncie Slutende ende concenderen by desen ende andren redenen de voorseide heesschers ten hende dat gheseit worde by den hove, de commissie ende impetracie by hemlieden van ons vercreghen jeghen de voorseide verwerder wel ende duechdelick vercreghen, versende ende over zulc sculdcih te sorteren effect zonder datse eenichsins verlaerst word subjetyf of objectyf, waer jeghende voorseide verweerdre hadden ghedaen zegghen, dat naer rechte ende stede van de parlemente ende van allen lekenhoven, zo wie hem beclaghende wilde van eenighen jugen of wethoudere, eenighen vonnisse dat zy ghewyst hadden ende ontenderen wilde, dat te nieuten ghedaen thebbene, hy behoorde ende behoort, was ende es schuldich de eerste daghinghe te doen doene ter stede ende plaetse daer tzelve vonnisse ghewyst ende gheprononceert was ende daer de daghinghe also niet ghedaen waere,

zo was ende es men dan soffisant.

Nu was ende es waer, dat de voorseide ban was ghewyst ende gheprononceert in de vico staet op de halle tYpere ter maninghe van den voorseide scouteten ende by wysdom vanden voorseiden scepenen

ende nochtanne dixentem van onsen voorschreven,

van commissen hadde ghedachvaert de voorseide verweerdre,

eenighe van hemlieden besende in den besanc ende andre thueren huus vuten de voornoemde halle daer tvonnisse ende de voorschreven lettren ghewyst ende ghepronchiert was,

ende dat meer was, van den stontic vander camer vanden raede in Vlaendren.

De voorschreven executeur hadde ooc sculdich gheweest ghenomen thebbene zekre ende bortocht van den voorschreven heesschers totte somme van driehondert pond parisis danof hij in ghebreke gheweest heeft.

Danderzyde was ende es waer dat voorseide scepenen ende Raed van den voorseide stad van Ypre, waren ende zyn in goede possessie ende saisine ten title van huerren privilegen thebbene de kennesse indicatoir ende 't berecht often minsten de voorkennisse van den poorters ende poortressen van de zelve stede

ende van hueren goede binnen der stede oft der vuten,

zonderlinghe in de voorseide kuere van Poperinghe, van zo wat zaken het zij, criminele oft civile

ende dat zo wanneer de zelve poorter oft poortesse,

wonende binnen Ypre oft der vuten ende zonderlinghe binder keure van Poperinghe

omme ende wet van Ypre clachtich van dat hy oft zyn goet te wette betrocken,

ghetrancilleert oft gheinpriert es in de zelve

ende, ten versouk van ceurbroeders van daer oft van andren, begherende de vryhede van der zelve stede an hemlieden te stavene dat zy dien poorter ende poortresse oft huer goet, saisine ende onghemoeyt laten

Ende by also dat zy niet en connen oft gedyde ten eersten oft ten anderen formen, de voornoemde van Ypre hadden ende hebben recht zulke personen te bannen by vonnisse met eenen heerliken dinghdaghe een jaer vute lande van Vlaendren op hun hooft.

Nu was ende es waer dat de voorseide van Ypre ten clachte van hueren voorseide poorters die hemlieden ghesent hadden ten vele ghepoint wesende by den voornoemde pointers te Poperinghe, naer dat zy an hemlieden ghescreven hadden een ende andre

ende dat zy niet gheobedyert hadden thueren stancien

hadden ghebannen de zelve acht pointers cuerbroeders een jaer vuter lande van Vlaendren op huer hooft,

dien al niet jeghenstaende de voorseide heesschers hadden subsepticiert vercreghen onse

opene brieven van vonnissen, inhoudende naer de opposant verbot te doene den vorseide

verweerder up peine meer vanden cuerbroeders te bannen,

hemlieden daer met genemende voorseide possessie,

slutende ende concluderende by desen ende andren redenen de zelve verweerder ten hende dat orlof van hove ende costen hemlieden by ons anghewyst worde jeghen de voorseide heesschers,

ende up dat by zekren orlof van hove ende costen hemlieden niet sculdich en waren te

geschiet, dat ja, of god wille ende recht alvooren daerup ghehadt

ende by ordne dat de voorseide commissie by ons verclaerst worde intende als verdreghen

jeghen de tconnen van justicien ende dat mede dien de zelve commissie ende d'executie

daerup ghedaen by ons wederroupen ende te nieuten ghedaen worde

verandre dat se inhoud vorseide orlof op peine bi protestacien dat worde gehort ter contrarien

gheheel ende onverlet te stane mine ten principalen te procederen

also hier goed ghedraghen zoud den voorseide heesschers sustinerende ter contrarien,

ende dat de voorseide orlof van hove ende costen niet sculdich en ware, noch zin te gheschiet, noch ooc huere voorseide impetrant verclaerst te zine subjeptyf of nichiel
ende dat mede dien de voorseide verweerders bedwonghen worden peremtoirlic te verandwoordinc ten heessche ende conclusien jeghens hemlieden ghemaect ende ghenomen by den vorseide heesschers ten optencie van deser zale ofte, neen,
dat de zelven heesschers by ons gheconsenteert worde deffault jeghen ende in de presentie vanden voorseide verweerder ende by wetene van dien,
den zelven hueren ende conclusien hemlieden anghewyst worde.

Vanderzyde mochte ende mach wel wesen dat men was ende es sculdich te nemen zekre tot drie hondert pond parisis ende te trecken ter plaetse daer tvonnisse of wysen danof men hem beclaecht gheschiet es

Als men eenighe juge oft wetten betrocken wille int cas van reformacien,
nemaer de voorseide verweerders waren ende zin betrocken in dese qualiteit by den voorseide heesschers, int cas van annullacien,

als tgheene dat zy ghedaen hebben, gheschiet wesende by niet juge ende daer zy gheene kennesse, ghebot, noch verbot en hebben in eenigher manieren

ende in de dien en war van gheenen noot te treckene ter plaetse daer den vorseide van gheprononchiert waer

ende ooc naer recht, zo wie commissie vercreghen op waerachtigh te kennen gheven also de voorseide heesschers hadden ende hebben ghedaen in dit stic die commissie was ende es sculdich te sorteren haer effect

ende zo wanneer hem yement beclachde van eenighe pertrubacie hem ghedaen in zine heerlicheit ende vryheit,

hy moeste ende moet by rechte contenderen ten fine dat dat gheweest zy ende wort in generalen tcomen omme tverclaers van rechte,

dat de beletters hemlieden verdraghen van voortan meer van gheliken te doene,
den voorseide verweerders sustinerende ter contrarien

ende dat de voorseide orlof van hove ende costen by hemlieden versocht hem sculdich zin te gheschiet met meer redenen by elc vanden voorseide partijen wort ghestelt,

deen jeghen dandre, up de volle redenen overgheghaen thonswaers in ghestaten,

dezelve partijen met condisten versocht hebben te hooren ons anne

ende ordinance alsoo bliken mach by zekre acte van den hove danof ghecreghende

so est dat wy ghesien de voorseide scripturen ende al tghene dat behoort overghesien ende ghemerct tsine in dese zake met rypheit van rade,

hebben gheseit ende ghewyst, zegghen ende wysen by desen,

onsen letteren ende over recht, dat de voorseide verweerders niet hebben en zullen de

vorseide orlof van hove ende costen by hemlieden versocht,

verclaersende dat tverbot up peine begrepen in d'impetrant vanden voorseide heesschers van niet voorder te procederen up de vorseide van Poperinghe,

niet voorder hem en staet dan ene andre dat noopt der pointinghe daeromme de vorseide acht personen ghebannen gheweest hebben.

Ordonnerende mede desen dat de vorseide verweerders voort procederen zullen ten principale also hun goede raet ghedraghen zal up svrindaghe naer quasimodo eerstcommende recouvrerende de costen van deser instancie totter diffinitive,

In kennessen van desen, zo hebben wy den zeghel vanden vorseide camere hieran doen hanghen.

Ghegheven te Dendermonde den xxiiij sten dach van maerte int jaer ons heeren duust CCCC neghen ende viertich.

Deze zaak kreeg elf jaar later nog een vervolg, zie het jaar1461.